

- **Waterstof**
Conclusie is dat waterstof op korte termijn niet gezien wordt als een kansrijk alternatief voor aardgas in Coevering en Kerkackers.

Adviezen aan de gemeente

De gemeente is samen met het buurtteam en Merosch/&Flux begonnen met een onderzoek in Coevering en Kerkackers. De gemeente heeft de ambitie dat in 2030 20% van de woningen aardgasvrij zijn. Dat lijkt wel te kunnen lukken, zeker met voldoende nieuwbouw. Ook in de andere wijken kunnen woningen aardgasvrij worden. Daar zijn de bewoners nog niet betrokken. Om dat te doen, kan de gemeente gebruik maken van de ervaringen, die in Coevering en Kerkackers zijn opgedaan.

Hieronder zetten we enkele adviezen kort op een rij:

- Zorg voor begrijpelijke informatie**
- Betrek vroegtijdig bewoners erbij**
- Zorg voor de juiste verleiding**
- Bied bewoners ondersteuning aan**
- Zorg voor het wegnemen van belemmeringen**
- Vereenvoudig vergunningen en leges**
- Hanteer duidelijke spelregels**
- Ga uit van de individuele woning**
- Doe onderzoek naar het optimum**
- Onderzoek infrastructuur**
- Zorg voor een afwegingskader**
- Peil de interesse**
- Geef informatie over de capaciteit van het elektriciteitsnet**
- Betrek ook de particuliere verhuurders**
- Besteed aandacht aan huishoudens onder de armoedegrens**
- Benoem de airco als alternatieve verwarmingsmethode**
- Wees duidelijk over het esthetisch aspect van warmtepompen**

Het complete buurtverslag, alle bijlagen en nog meer informatie zijn te vinden op de website van de gemeente:
<https://samenduurzaam.geldrop-mierlo.nl/onderzoek-kerkackers-en-coevering-aardgasvrij>

Wat gaat de gemeente nu doen?

Nu is het tijd voor de gemeente om aan de slag te gaan met de aanbevelingen uit het buurtverslag. Wat de gemeente precies gaat doen om woningeigenaren te helpen met verduurzamen komt in een wijkuitvoeringsplan. Nog steeds gaat de gemeente nu niemand verplichten om aardgasvrij te worden.

Ondertussen zijn we op aanraden van het buurtteam bezig met een stappenplan dat woningeigenaren meer overzicht en duidelijkheid geeft over mogelijke maatregelen, regels rondom vergunningen en subsidies en leningen.

In Coevering komt er dit jaar een onderzoek dat gaat kijken hoe een warmtenet er eventueel uit zou kunnen komen te zien, welke kosten voor inwoners en de gemeente daarbij komen kijken en welke aanpassingen er allemaal nodig zouden zijn in de wijk. Op die manier kunnen woningeigenaren en de gemeente straks beter beslissen of een warmtenet een goed alternatief voor aardgas kan zijn. Bij dit onderzoek zijn de woningcorporaties betrokken.

Wilt u de gemeente laten weten hoe u het best geholpen kan worden met verduurzaming en hoe u denkt over warmtepompen of een warmtenet? Zorgen en vragen delen? Vul dan de enquête in door onderstaande QR-code te scannen.

Samenvatting

Buurtverslag Samen aardgasvrij Coevering en Kerkackers

Resultaten en adviezen op basis van het onderzoek Coevering en Kerkackers.

Het buurtverslag is geschreven door het 'Buurtteam', een groep van bewoners die aan het onderzoek hebben meegewerkt. De leden van het Buurtteam vormden samen met andere actieve bewoners de vijf werkgroepen: Techniek, Financiën, Communicatie, Participatie en Redactie. In totaal hebben twintig bewoners actief meegewerkt. In deze samenvatting staat wat het proces en het onderzoek hebben opgeleverd: een beschrijving van de resultaten en beknopt de adviezen aan de bewoners en de gemeente. Met dit verslag kunnen bewoners¹ zelf aan de slag gaan en kijken wat ze kunnen doen om hun woning energiezuiniger en duurzamer te maken.

Coevering:

Rob Biesters, Riëtta van Empel-Bouman, Bart Hoogenberg, Kirsten Sweegers-Limburg, Frederiek Thomassen, Jean-Pierre van Vlerken;

Kerkackers:

Rien van Asten, Frank Bernsen, Dick Büthker, Mirjam Scharenborg, Jos Sterk, Kees de Vries, Hendo Weernink, Simon Wessels.

Inleiding

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft besloten om te onderzoeken of en hoe de wijken Coevering en Kerkackers aardgasvrij kunnen worden gemaakt. Dit omdat de Nederlandse regering heeft bepaald dat in 2050 alle gebouwen aardgasvrij moeten zijn en dus op een andere manier verwarmd moeten worden. Volledig aardgasvrij is niet direct verplicht; een lager verbruik van aardgas kan ook door meer en beter te isoleren en stapsgewijs maatregelen te nemen; het hoeft niet allemaal in één keer!

Het onderzoek was bedoeld om te kijken welke alternatieven voor aardgas het meest geschikt zijn, welke aanpassingen er in huizen en in de infrastructuur nodig zijn om ze duurzaam te verwarmen en hoe dit allemaal betaald kan worden. De resultaten zijn gepresenteerd aan de wijkbewoners. Hun vragen en opmerkingen zijn gebruikt om het onderzoek vollediger te maken. Alle (technische) vragen en zorgen zijn opgenomen in een grote vragen-&antwoordenlijst, te vinden op de website van de gemeente.

Goede communicatie en participatie

Voorop stond dat de bewoners van de twee wijken van begin af aan door goede communicatie en participatie betrokken zouden moeten worden bij het proces. Daarom is in 2023 een groep bewoners uit de beide wijken, begeleid door het bureau Merosch/&Flux en de gemeente, begonnen met een onderzoek en het uitzetten van het communicatietraject. Tijdens de buurtbijeenkomsten - een belangrijk onderdeel van het communicatietraject - hebben we een toelichting gegeven op het onderzoek en zijn er erg veel vragen, zorgen, meningen en goede suggesties opgehaald. Vragen over of het verduurzamen verplicht is, of het technisch wel mogelijk is en wat de kosten zijn. Verder waren er veel zorgen over geluidsoverlast, onzekerheid over de energietarieven en over de plannen van de overheid. We hebben deze zorgen en vragen meegenomen in het volledige buurtverslag. Deze kunt u terugvinden op de website van de gemeente <https://samenduurzaam.geldrop-mierlo.nl/onderzoek-kerkackers-en-coevering-aardgasvrij>. De ervaringen uit de bijeenkomsten hebben we gebruikt om in dit verslag voor de bewoners hulpmiddelen op te nemen: een rekentool en informatiebladen, waarmee u zelf kunt uitzoeken wat de mogelijkheden zijn voor verduurzaming.

¹ Let wel: dit verslag richt zich in eerste instantie op wijkbewoners met een eigen woning. Huurders zijn immers afhankelijk van wat hun verhuurder kan en wil verduurzamen.

De Technische en Financiële Analyse

Bureau Merosch heeft een analyse gemaakt van de technische en financiële alternatieven voor aardgas. Deze Technische Analyse is uitgevoerd in goed overleg met de werkgroepen Techniek en Financiën. Net als de rest van Nederland dient heel Geldrop-Mierlo in 2050 CO₂-neutraal en aardgasvrij te zijn. De Analyse brengt in kaart welke kansrijke technieken er zijn om de twee wijken uiterlijk 2030 aardgasvrij of aardgasarm te maken. Hierbij is gekeken naar de mate van CO₂-besparing en de technische, ruimtelijke en financiële consequenties voor de woningbezitters en de gemeente. Hieronder staat een korte samenvatting van de uitkomsten van de Technische Analyse. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen we naar de Technische Analyse van Merosch zelf. Aansluitend op de samenvatting geven wij als buurtteam onze bevindingen en adviezen aan de bewoners en de gemeente.

Samenvatting resultaten Technische Analyse

Merosch heeft in eerste instantie voor de beide wijken mogelijke alternatieve warmteoplossingen onderzocht, waaronder bijvoorbeeld ook waterstof. Hierbij zijn zowel individuele als collectieve systemen beschouwd. De haalbaarheid van een collectief warmtenet hangt af van:

- de warmtevraag (soorten woningen, afmeting, bouwjaar),
- de bouwdichtheid, zijnde het aantal woningen per hectare en daarmee ook het aantal mogelijke woningaansluitingen,
- en de eigendomsvorm van de woningen (particulier bezit of woningcorporatiebezit).

Advies: nader onderzoek

Merosch adviseert de gemeente om voor de Coevering de mogelijkheden te onderzoeken van een collectief warmtenet met een collectieve luchtwarmtepomp plus een voorziening om pieken in warmteafname te kunnen opvangen. Omdat de warmtevraag in de wijk Kerkkackers relatief laag is, de bouwdichtheid ook en omdat er veel verschillende woningeigenaren zijn, is de conclusie dat voor de woningen in de Kerkkackers een individuele oplossing de beste optie is. Deze is namelijk duurzamer en financieel interessanter dan een collectief warmtenet. Verder is het advies aan de gemeente om de bewoners te informeren over de voor- en nadelen van het aanschaffen van een hybride warmtepomp versus een all-electric warmtepomp met een aanvoertemperatuur van 70 °C. Met die informatie kunnen bewoners zelf besluiten of zij (voorlopig) hybride gaan verwarmen of dat zij direct al aardgasvrij willen gaan verwarmen.

Wat vindt het Buurtteam van de analyse?

Het Buurtteam is van mening dat de Technische Analyse door Merosch een kwalitatief goed beeld geeft van de mogelijke alternatieven op dit moment (2023) voor aardgas die gemiddeld genomen op de gehele wijk toegepast kunnen worden. De informatie is zeer bruikbaar voor de gemeente als input voor de Wijkuitvoeringsplannen die zij op wil gaan stellen.

Het nadeel is dat in werkelijkheid geen woning hetzelfde is en ook dat de samenstelling van het huishouden en de warmtebehoefte per woning verschilt. Uit de buurtbijeenkomsten is duidelijk gebleken dat de bewoners graag willen weten wat voor hun eigen situatie de beste oplossing is.

De informatiebladen van Merosch bleken hiervoor niet geschikt. De werkgroepen Techniek en Financiën hebben daarom samen met Merosch onderzocht hoe deze informatiebladen zodanig aangepast konden worden dat we daarmee de individuele bewoners kunnen helpen om voor de eigen situatie de juiste keuzes te maken. Dit heeft geresulteerd in het opzetten van een rekentool en aangepaste informatiebladen. Deze rekentool en informatiebladen kunt u vinden op de website van de gemeente <https://samenduurzaam.geldrop-mierlo.nl/onderzoek-kerkackers-en-coevering-aardgasvrij>.

Als Buurtteam zijn we erg blij met de rekentool, aangezien de wijkbewoners nadrukkelijk hebben verzocht om de eigen woonsituatie te kunnen beoordelen. We begrijpen dat het invullen van de rekentool best ingewikkeld kan zijn. Daarom zal gezorgd worden voor ondersteuning bij het invullen ervan. Op de website van de gemeente kunt u zien waar u de ondersteuning kunt aanvragen.

Algemene adviezen

Zoals gezegd: er is niet één pasklare oplossing voor de hele wijk. Iedere woning en iedere persoonlijke situatie is anders. Daarom hebben wij een aantal adviezen voor diegenen die aan de slag willen met het verduurzamen van de woning. In alle situaties geldt: een betere isolatie van uw woning levert een besparing van het energieverbruik op, onafhankelijk van welk verwarmingssysteem u gebruikt. Het verbeteren van de isolatie van de woning is dus altijd verstandig en raadzaam!

Om te kunnen beoordelen welk warmtesysteem voor u het meest geschikt is, denken we dat eerst de volgende vier vragen door uzelf beantwoord moeten worden. Voor de toelichting op deze vragen verwijzen we graag naar het complete verslag op de website van de gemeente <https://samenduurzaam.geldrop-mierlo.nl/onderzoek-kerkackers-en-coevering-aardgasvrij>.

- Wat zijn uw comfortwensen, hoe warm wilt u het hebben en waar in uw woning?**
- Hoe is de huidige isolatie en technische situatie van uw woning en wat zijn de technische mogelijkheden om die situatie te verbeteren?**
- Wat zijn de financiële consequenties en kunt/wilt u die dragen?**
- Wilt u meteen volledig CO₂-neutraal worden of wilt u rekening houden met de en financiële ontwikkelingen in de komende jaren?**

Adviezen aan de bewoners

Hierboven hebben we veel informatie op een rij gezet over de technische en financiële mogelijkheden. Maar wat betekent dat voor u? Wat kunt u doen? Wat wilt u doen? Hieronder zetten we een aantal zaken kort op een rij. Voor een toelichting op deze adviezen verwijzen we graag naar het complete verslag op de website van de gemeente⁴.

- **Niet verplicht tot 2030, daarna nog onbekend**
- **Klimaatverandering is reden tot zorg**
- **Kosten van verwarmen gestegen. Zijn er alternatieven?**
- **Terugverdientijd? Wat bespaart u en wat heeft u ervoor over?**
- **Adviezen voor bewoners van de Coevering**
Mocht er inderdaad een collectief warmtenet komen, dan duurt het wel 10-15 jaar voordat u er daadwerkelijk gebruik van kunt maken. Wel kunt u alvast isoleren, een (hybride) warmtepomp installeren, of huren. En uiteraard kan de gemeente u niet verplichten om over te stappen op een collectief warmtenet! Mocht het warmtenet er niet komen, dan heeft u in Coevering dezelfde keuzes als in Kerkkackers.
- **Adviezen voor bewoners van de Kerkkackers**
Het onderzoek laat zien dat voor u een all-electric warmtepomp een goede oplossing zou kunnen zijn. Vooral als je deze combineert met zonnepanelen. Zonnepanelen installeren echter blijft aantrekkelijk en zeker als de capaciteit het verbruik niet overschrijdt. Het is goed om dan even te kijken op www.hier.nu/zonnepanelen voor de laatste informatie.
- **Ontwikkelingen gaan snel. Onderzoek goed wat de actuele mogelijkheden zijn.**
- **Begin met isoleren (denk aan simpele oplossingen, breng bijvoorbeeld de temperatuur van de cv-ketel van 80°C, naar 60°C of lager)**
- **Combineer maatregelen**
- **Kijk verder dan alleen duurzaam (bekijk bij installeren zonnepanelen ook direct of de dakbedekking nog voldoende goed is)**
- **Onderzoek de beste optie (zoek de juiste informatie op bijvoorbeeld op www.subsidie-loket.nl, www.energiehuis-slimwonen.nl, of door te kijken op de website van de gemeente: <https://samenduurzaam.geldrop-mierlo.nl/onderzoek-kerkackers-en-coevering-aardgasvrij> of op www.hier.nu/je-huis-aardgasvrij)**
- **Collectieve inkoop (bekijk of u samen met anderen maatregelen kunt nemen)**
- **Alternatieve verwarming (als er bijvoorbeeld minder ruimte is of als een aanpassing van de radiatoren onmogelijk is)**
- **Zonnepanelen**
Er zijn veel opmerkingen gemaakt over zonnepanelen. Zonnepanelen zijn zeker waardevol wat betreft de verduurzaming. Echter, de technische analyse bevat een onderzoek naar alternatieve verwarmingsmogelijkheden. Over warmtetransitie dus en niet over energietransitie. Vandaar dat zonnepanelen verder niet in dit buurtverslag worden behandeld.

